

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 217
din 27.03.2008

Dosar nr: 763/2007

Petiția nr: 17.271/28.11.2007

Petent: C D. D

Reclamat: Ș V

Obiect: limbaj injurios în relații de muncă

I. Numele, domiciliul sau sediul părților

I.1. Numele și domiciliul ales al petentei

I.1.1. C D. D

I.2. Numele și sediul reclamațiilor

I.2.1. Ș V

II. Obiectul sesizării

Petenta, prin *Petiția nr. 17.271/28.11.2007*, arată că a fost supusă de nenumărate ori la jigniri din partea secretarului general al instituției la care lucrează.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenta, având funcția de inspector la Consiliul Concurenței, consideră că a fost discriminată prin injuriile utilizate la adresa ei, în public, de reclamat.

Injuriile prezentate în petiție sunt următoarele: petenta este „omul președintelui”, nu știe nimic, nu este în stare să facă nimic, să meargă și să învețe carte, este „într-o parte”, dacă moare oricum nu ar fi o pierdere.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 08.01.2008 și 11.03.2008.

La audierea din 08.01.2008 s-a prezentat petenta. La audierea din 11.03.2008 s-au prezentat ambele părți.

La dosar a depus puncte de vedere petenta (cu ocazia audierii din 08.01.2008), C B director la Consiliul Concurenței (înregistrat la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării — în continuare CNCD — cu nr. 2.619/12.02.2008).

Procedura de citare a fost legal îndeplinită pentru ziua de 11.03.2008 (citația pentru data de 08.01.2008 nu s-a înmănat reclamatului).

V. Susținerile părților

Petenta, având funcția de inspector la Consiliul Concurenței, consideră că a fost discriminată prin injuriile utilizate la adresa ei, în public, de reclamat.

Injuriile prezentate în petiție sunt următoarele: petenta este „omul președintelui”, nu știe nimic, nu este în stare să facă nimic, să meargă și să învețe carte, este „într-o parte”, dacă moare oricum nu ar fi o pierdere.

Petenta precizează că situațiile în care aceste injurii au fost utilizate și tonul lor avea ca scop umilirea ei.

Consideră că săvârșirea unor astfel de fapte de un înalt funcționar public, în timpul programului de serviciu și asupra unui alt funcționar public reprezintă agravante.

Arată că reclamatul are o astfel de atitudine și față de alți colegi din instituție, care însă nu au reclamat atitudinea întrucât reclamatul le-a atenționat că oricum nu ar avea nici o șansă împotriva lui.

Petenta consideră că aceste fapte reprezintă acte de discriminare și de hărțuire.

Prin precizarea depusă la dosar cu ocazia audierii din 08.01.2008, petenta a arătat data și circumstanțele afirmațiilor considerate a fi discriminatorii:

- „omul președintelui”, „nu vezi că nu știi nimic”, „ai grijă ce scrii că mai văd și alții și te faci de râs”, „du-te și mai învață carte” (februarie - martie 2006, cu ocazia negocierii contractului de închiriere a spațiului încheiat cu SAIFI);

- „blonda aia”, „ai grijă ce scrii că mai văd și alții și te faci de râs”, „nu vezi că nu știi nimic”, „măi du-te mă și mai învață carte, că te faci de râs” (februarie - martie 2007, la avizarea contractelor de prestări servicii pentru repararea mașinilor aflate în administrarea inspectoratelor teritoriale de concurență);

- aceleași jigniri (februarie - martie 2007, la avizarea contractului de închiriere a spațiului IT Giurgiu);

- țipete, acuzații de incompetență, amenințări (martie 2007, șa avizarea contractului de închiriere și prestări servicii pentru desfășurarea unor acțiuni în cadrul proiectului Twinning);

- „jurista aia”, „nu știi carte, nu vezi că nu știi nimic?”, „las-o mă, să cadă, că nu e nici o pagubă”, „cazi, mă, cazi”, „nu ești în stare de nimic, nici măcar să te ții după un grup” (septembrie 2007, Poiana Pinului);

- „nu, nu vă chinuiți cu domnișoara, că nu aveți ce-i face, așa e ea, într-o parte” (noiembrie 2007, cu prilejul efectuării unor fotografii pentru schimbarea legitimațiilor de serviciu).

C B , director la Consiliul Concurenței, Direcția Juridic-Contencios, prin punctul de vedere înregistrat la CNCD cu **nr. 2.619/12.02.2008**), arată următoarele:

- a luat cunoștință de unele fapte arătate în precizare de la petentă, la altele a fost martoră;

- a informat șeful ierarhic superior privind situația;

- nu doar petenta, dar și alte persoane s-au plâns de „*atitudinea cel puțin răuvoitoare*” a reclamatului

- petenta „*a avut întotdeauna o atitudine corectă, binevoitoare și și-a îndeplinit cu bună-credință atribuțiile de serviciu*”.

Pentru clarificarea situației, CNCD a efectuat o investigație la sediul Consiliului Concurenței.

Raportul de investigație realizată ca urmare a discuțiilor purtate cu 16 persoane, arată următoarele:

„Domnul C G a comunicat echipei de investigații că nu cunoaște cazul deoarece în perioada 2004 - septembrie 2007 nu se afla în instituție dar a auzit despre incidentul din noiembrie 2007 cu prilejul efectuării fotografiilor pentru schimbarea legitimațiilor de serviciu. Părerea personală a domnului O este că doamna C are dreptate având în vedere că domnul Ș e arogant cu toți cei din jurul său.

Referitor la precizările din completarea memoriului doamnei C s-au stabilit următoarele:

- cu ocazia negocierii contractului de închiriere a spațiului , negociat cu SAIFI (feb. – martie 2006), domnul Ș V i-a adresat expresiile jignitoare menționate în documentul remis instituției noastre, situație confirmată de doamna C L , martor la eveniment;

- la avizarea contractelor de prestări servicii pentru repararea mașinilor aflate în administrarea inspectoratelor teritoriale de concurență (feb. –martie 2007), petenta a fost jignită de domnul Ș V , prin folosirea sintagmelor „blonda aia”, „nu vezi că nu știi nimic”, „mai du-te și mai învață carte” situație confirmată de doamna B C

- la avizarea contractului de închiriere și prestări servicii pentru desfășurarea unor acțiuni în cadrul proiectului de Twinning (martie 2007), petentei i-au fost adresate expresiile din memoriu de către domnul Ș V , fapt confirmat de doamna T D

- în noiembrie 2007, cu prilejul efectuării unor fotografii pentru schimbarea legitimațiilor de serviciu, domnul Ș V a insultat-o pe petentă folosind

termenii menționați în memoriu, fapt confirmat de numeroșii martori prezenți : doamna P I , doamna N M M , doamna C L , doamna V C , doamna O R D

Domnul Ș a fost descris de colegii lui ca fiind o persoană arogantă, colerică, ironică, mai ales cu cei care sunt în dezacord cu el și cu o reputație nu foarte bună în instituție. Printre persoanele jignite și agresate de domnul Ș se regăsesc doamnele P I. (a fost bruscată și insultată „ești proastă”) și doamna B C , persoană la care a țipat și căreia i-a adresat insulte.

Majoritatea celor cu care s-au purtat discuții o descriu pe doamna C ca fiind o persoană bine pregătită, profesionistă, riguroasă , care nu refuză sarcinile de serviciu , o bună colegă și totodată un bun prieten.

Dl Ș V. a precizat în primul rând faptul că are relații bune cu ambele părți. Din punctul său de vedere, „ieșirile” domnului Ș nu au caracter de insulte ci denotă doar un caracter vulcanic al unei persoane „șlefuite, umblate și cu multă școală”.

Dna. C E a precizat că, din punctul său de vedere, dl Ș este o persoană sufletistă și integră. De asemenea a subliniat faptul că dna C ar trebui să îi respecte pe cei mai în vârstă și superiori ierarhic.

Colegii care nu au fost menționați nominal în prezentul raport ca infirmând sau confirmând afirmațiile petentei, au declarat fie că nu cunosc aspectele semnalate de către dna C , fie că au luat cunoștință despre acestea în mod indirect (din relatările petentei sau ale altor colegi).

La finalul investigației, consilierii CNCD au dorit să discute și cu domnul Ș V însă dna C D a precizat faptul că acesta este în concediu.”

La dosar au depus, în scris, declarații de martori: O R D (înregistrată la CNCD cu **nr. 1.816/28.01.2008**), V P. C (înregistrată la CNCD cu **nr. 1.815/28.01.2008**), O L T (înregistrată la CNCD cu **nr. 1.814/28.01.2008**), P I (înregistrată la CNCD cu **nr. 2.845/18.02.2008**).

Petenta a depus concluzii scrise (adresă înregistrată la CNCD cu **nr. 4.758/25.03.2008**) în care arată că cele afirmate în petiție și în precizările scrise au fost confirmate de martori, expresiile jignitoare au fost folosite de reclamat. Arată că afirmațiile

- au un caracter denigratoriu;
- reclamatul a urmărit umilirea petentei;
- faptele au fost premeditate;
- faptele au fost săvârșite în public.

Reclamatul are calitate de funcționar public, care a săvârșit faptele cu prilejul îndeplinirii unor atribuții de serviciu, ca urmare a opiniilor profesionale exprimate de petentă. Criteriul acestui tratament este cel al opiniilor profesionale de natură juridică exprimate de petentă.

Petenta consideră că faptele prezentate reprezintă acte de hărțuire ce au fost săvârșite de-a lungul unei perioade de peste 2 ani, conducând la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant față de ea.

Invocă **Constituția României** (art. 16, 20, 22), **O.G. 137/2000**, republicată (art. 2, 15), **Declarația universală a drepturilor omului** (art. 1, 2, 3, 5, 7, 22, 29), **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (art. 3, 14), **Protocolul nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (art. 1).

Reclamatul a depus la dosar concluzii scrise prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 6.718/24.03.2008**, în care, în esență, arată următoarele:

- în calitate de înalt funcționar public nu putea avea raporturi cu petenta prin care să o discrimineze, legislația invocată nu se poate aplica relației existente dintre petentă și reclamată;

- prezintă faptele invocate de petentă, negând afirmațiile injurioase;

- arată că are același comportament și față de alte persoane;

- contestă legalitatea modului de rezolvare a petiției.

Depune acte în susținerea celor afirmate.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că — în conformitate cu declarațiile de martori și problemele existente la dosar — reclamatul a utilizat, în mod repetat, un limbaj injurios la adresa petentei.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. 1 garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. 137/2000**), republicată, prin art. 1 alin 4, stabilește că principiul egalității între cetățeni trebuie respectat de toate persoanele, inclusiv de înalții funcționari publici „Orice persoană fizică sau juridică are obligația să respecte principiile enunțate la alin. (2)”.

Art. 2 alin. 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Conform art 2, alin. (4) din **O.G. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

O.G. 137/2000, republicată, definește atât hărțuirea (art. 2 alin. 5) cât și dreptul la demnitate (art. 15):

„Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată, vârsta, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Colegiul Director a reținut că reclamatul, în relația cu angajații Consiliului Concurenței, utilizează un limbaj injurios, însă nu a putut reține o legătură între acest limbaj și un anumit criteriu. Pentru încălcarea dreptului la demnitate, în sensul **O.G. nr. 137/2000**, republicat, criteriile sunt limitativ enumerate, pentru hărțuire nu (se utilizează sintagma „orice alt criteriu”).

„Orice alt criteriu” însă nu înseamnă lipsa oricărui criteriu, fapta de discriminare este condiționată de existența acestui element, care face distincția dintre discriminare și alte fapte, cum ar fi, spre exemplu, abuzul sau insulta. Și în situația discriminării indirecte, **O.G. 137/2000**, republicată, prevede în mod expres: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. 1, față de alte persoane, în afara cazului în care

aceste prevederi, criteriile sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare”.

Nu doar legislația internă, dar și cea internațională definește discriminarea ca o faptă care are la bază un criteriu. **Directiva 2000/78/EC a Consiliului European din 27 noiembrie 2000 de stabilirea unui cadru general pentru tratament egal la locul de muncă** stabilește că discriminarea are la bază un criteriu: „Scopul acestei directive este de a crea un cadru general pentru combaterea discriminării bazate pe religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală în domeniul angajării și ocupării, cu perspectiva de a pune în practică principiul egalității de tratament în Statele Membre.” Definiția discriminării în general (art. 2 alin. 1) și definiția discriminării directe (art. 2 alin. 2 lit. a) conține specificarea „pe baza criteriilor specificate la art. 1”, iar definiția discriminării indirecte (art. 2 alin. 2 lit. b) enumeră criteriile de discriminare.

Prin urmare, Colegiul Director constată că nu sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale faptei de discriminare, și anume nu există un criteriu la baza tratamentului diferențiat. În aceste condiții, fapta nu se poate încadra ca și discriminare, iar CNCD nu are competența să analizeze un eventual abuz, o insultă sau calomnie, petenta având posibilitatea de a se adresa instituțiilor abilitate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se constată că faptele prezentate nu reprezintă tratament discriminatoriu potrivit art. 2 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii - Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

Data redactării 07.04.2008

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

